

ອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນ ທີ່ນັກລົງທຶນໃນຮຸ້ນຄວນຮູ້

ນັກລົງທຶນຫຼາຍທ່ານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນນັກລົງທຶນໃໝ່ ຫຼື ເຄີຍລົງທຶນໃນຮຸ້ນມາແລ້ວກໍຕາມ ຄົງຈະເຄີຍເຫັນຂໍ້ມູນທີ່ບໍລິສັດຫຼັກຊັບ ຫຼືນັກວິເຄາະ ມັກນຳມາໃຊ້ໃນບົດລາຍງານ, ບົດວິເຄາະ ຫຼືບົດຄວາມຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະກໍແມ່ນບັນດາອັດຕາສ່ວນທາງການເງິນຕ່າງໆ (financial ratios) ຊຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍອະທິບາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຄວາມໝາຍ ແລະການນຳໄປໃຊ້ໃນການຕັດສິນໃຈລົງທຶນຂອງນັກລົງທຶນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນບົດຄວາມສະບັບນີ້ ຈຶ່ງຂໍຍົກບາງອັດຕາສ່ວນທີ່ເຫັນວ່າສຳຄັນ ທີ່ນັກລົງທຶນອາດນຳໄປໃຊ້ເປັນປະຈຳ ມາອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນພາບຊັດເຈນຂຶ້ນ ຊຶ່ງມີດັ່ງນີ້:

1. ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ (Price to Earnings ratio ຫຼື P/E ຫຼື PER)

P/E ຄື ອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບລະຫວ່າງລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນ ຕໍ່ກຳໄລສຸດທິຂອງຮຸ້ນສາມັນ ທີ່ບໍລິສັດສ້າງຂຶ້ນໃນຮອບປີຫຼັງສຸດ. ອັດຕາສ່ວນນີ້ ມັກຈະເຫັນຕະຫຼອດ ເນື່ອງຈາກສາມາດນຳມາປຽບທຽບໄດ້ສຳລັບຮຸ້ນແຕ່ລະຕົວ ແລະສະພາບຕະຫຼາດໂດຍລວມ. ເວົ້າງ່າຍໆ P/E ສາມາດໃຊ້ປະເມີນຈຸດກຸ້ມທຶນໃຫ້ກັບນັກລົງທຶນໄດ້. ຕົວຢ່າງ: ຮຸ້ນ A ລາຄາ 10,000 ກີບ ມີກຳໄລຕໍ່ຮຸ້ນ 1,000 ກີບ. ສະນັ້ນ, $P/E = 10$ ເທົ່າ ຫຼື ນັກລົງທຶນຈະໄດ້ທຶນ 10,000 ກີບຄືນເມື່ອຖືຮຸ້ນ A ຄົບ 10 ປີ. ນີ້ຄືແນວຄິດເບື້ອງຕົ້ນ ທີ່ວ່າ ຄວນຊື້ຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ຕ່ຳໆ ແລະຂາຍຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ສູງໆອອກໄປ. ແຕ່ບາງກໍລະນີຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ສູງໆ ກໍຍັງໜ້າລົງທຶນ.

ອັດຕາສ່ວນ P/E ເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ລົງທຶນຍິນດີຈະຈ່າຍເງິນຊື້ຮຸ້ນນັ້ນ ເປັນຈັກເທື່ອຂອງທຸກໆ 1 ກີບ ຂອງກຳໄລສຸດທິຂອງບໍລິສັດ ຊຶ່ງມີສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$P/E = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ກຳໄລສຸດທິຕໍ່ຮຸ້ນປະຈຳໆວດ 12 ເດືອນຂອງຮຸ້ນ}}$$

ຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ສູງ ໝາຍເຖິງວ່າ ນັກລົງທຶນຍອມທີ່ຈະຈ່າຍແພງກວ່າ ເພື່ອຊື້ຮຸ້ນຕົວນີ້ ເມື່ອທຽບກັບຮຸ້ນອີກຕົວ ທີ່ຄ່າ P/E ຕ່ຳກວ່າ. ຫຼາຍຄົນຈຶ່ງມັກຈະບອກວ່າ ຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ສູງ ຄືຮຸ້ນແພງ ແລະຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ຕ່ຳ ຄືຮຸ້ນຖືກ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຊື້ຮຸ້ນທີ່ມີລາຄາຖືກ ເປັນໄປໄດ້ຈະມີໂອກາດກຳໄລຫຼາຍກວ່າຊື້ຮຸ້ນທີ່ແພງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ອາດບໍ່ສະເໝີໄປທີ່ຈະເປັນໄປຕາມທີ່ກ່າວມານັ້ນ ເພາະບາງຄັ້ງ ການຊື້ຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ສູງ ອາດມີຜົນກຳໄລດີກວ່າການຊື້ຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ຕ່ຳ ເນື່ອງຈາກຮຸ້ນແຕ່ລະຕົວມີລັກສະນະບໍ່ຄືກັນ.

ນັກລົງທຶນທີ່ຮອບຄອບ ມັດຈະພິຈາລະນາ ອັດຕາສ່ວນ P/E ຂອງຮຸ້ນທີ່ຈະລົງທຶນເປັນສໍາຄັນ ແລະຈະເລືອກລົງທຶນ ໃນຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ຕໍ່າກວ່າ ຫຼືຖ້າຈະເລືອກລົງທຶນໃນຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/E ສູງ ກໍຕ້ອງມີ ທ່າວຽງທີ່ຊັດເຈນວ່າ ກໍາໄລຂອງບໍລິສັດນັ້ນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວໃນອະນາຄົດ ແລະເຮັດໃຫ້ຄ່າ P/E ຕໍ່າລົງໃນທີ່ສຸດ.

2. ອັດຕາສ່ວນລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ມູນຄ່າທາງບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ (Price to Book Value ratio ຫຼື P/BV ຫຼື PBV)

ເປັນອັດຕາສ່ວນປຽບທຽບລະຫວ່າງລາຄາຕະຫຼາດຂອງຮຸ້ນສາມັນ ຕໍ່ມູນຄ່າທາງບັນຊີຂອງຮຸ້ນສາມັນ ຊຶ່ງ ຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/BV ຕໍ່າ ຈະດີກວ່າຮຸ້ນທີ່ມີຄ່າ P/BV ສູງ. ອັດຕາສ່ວນນີ້ ເປັນທີ່ນິຍົມໃຊ້ກັນ ເພາະສາມາດ ຄິດໄລ່ໄດ້ງ່າຍ ຈາກເອກະສານລາຍງານທາງການເງິນ. ແຕ່ກໍມີຂໍ້ເສຍ ໃນກໍລະນີຖ້າໃຊ້ມາດຕະຖານບັນຊີ ແຕກຕ່າງກັນ. ນອກນັ້ນ, ອັດຕາສ່ວນນີ້ ບໍ່ເໝາະສົມທີ່ຈະໃຊ້ກັບທຸລະກິດບໍລິການ ທີ່ມີການລົງທຶນໃນຊັບ ສິນຄົງທີ່ໜ້ອຍ.

ອັດຕາສ່ວນ P/BV ມີສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$P/BV = \frac{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ມູນຄ່າຕາມບັນຊີຕໍ່ຮຸ້ນ}}$$

ໃນນັ້ນ, ມູນຄ່າຕາມບັນຊີ = ຊັບສິນລວມ - ຫີ້ສິນລວມ

ອັດຕາສ່ວນ P/BV ເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ນິຍົມໃຊ້ກັນຫລາຍ ເນື່ອງຈາກສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ຈໍາກັດ ຂອງການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນ ໂດຍໃຊ້ກະແສເງິນສົດຈາກເງິນປັນຜົນ ແລະ ການໃຊ້ອັດຕາສ່ວນ P/E ໃນ ກໍລະນີທີ່ກິດຈະການ ບໍ່ຈ່າຍເງິນປັນຜົນ ຫລື ຜົນການດໍາເນີນງານທີ່ຂາດທຶນ. ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ມູນຄ່າຕາມ ບັນຊີ ເປັນມູນຄ່າເບື້ອງຕົ້ນທີ່ໃຊ້ວັດແທກມູນຄ່າຊັບສິນຊຶ່ງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ມີການບັນທຶກໄວ້ຈຶ່ງເປັນຕົວ ປ່ຽນປະເພດໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ທີ່ຈະໃຊ້ໃນການປະເມີນມູນຄ່າຮຸ້ນສາມັນ.

3. ອັດຕາຜົນຕອບແທນເງິນປັນຜົນ (Dividend Yield)

ອັດຕາຜົນຕອບແທນເງິນປັນຜົນ ເປັນຄ່າອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກເງິນປັນຜົນ ທີ່ຄິດໄລ່ເປັນເປີ ເຊັນ. ຖ້າຮຸ້ນຕົວໃດມີຄ່ານີ້ສູງ ສະແດງວ່າມີການຈ່າຍເງິນປັນຜົນໃນອັດຕາທີ່ສູງ ຊຶ່ງຈະດຶງດູດນັກລົງທຶນພໍ ສົມຄວນ. ແຕ່ຖ້າຮຸ້ນຕົວໃດມີອັດຕາການຈ່າຍເງິນປັນຜົນຕໍ່າ ກໍຕ້ອງຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນຕໍ່ໄປ ວ່າເກີດຈາກການ ສ້າງກໍາໄລໄດ້ໜ້ອຍ ຫລື ເກີດຈາກນະໂຍບາຍ ທີ່ຈະນໍາເງິນໄປລົງທຶນຫລາຍກວ່າຈ່າຍຄືນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ຊຶ່ງຖ້າ

ເປັນກໍລະນີຫຼັງ ແລະ ເປັນໂຄງການລົງທຶນທີ່ດີ ວິເຄາະແລ້ວເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະມີຜົນຕອບແທນສູງ ກໍບໍ່ໄດ້ສະແດງວ່າຮຸ້ນຕົວນັ້ນບໍ່ດີແຕ່ຢ່າງໃດ.

ອັດຕາຜົນຕອບແທນເງິນປັນຜົນ ມີສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ອັດຕາຜົນຕອບແທນເງິນປັນຜົນ} = \frac{\text{ມູນຄ່າເງິນປັນຜົນຕໍ່ຮຸ້ນ}}{\text{ລາຄາຕະຫຼາດຕໍ່ຮຸ້ນ}}$$

4. ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກຊັບສິນລວມ (Return on Assets ຫຼື ROA)

ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກຊັບສິນລວມ ມີສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ROA} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ}}{\text{ຊັບສິນລວມ}}$$

ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກຊັບສິນລວມ ສະແດງເຖິງຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລຂອງຊັບສິນທັງໝົດ ທີ່ກິດຈະການນັ້ນໃຊ້ໃນການດຳເນີນງານ. ຄ່ານີ້ ຍິ່ງສູງຍິ່ງສະແດງວ່າ ບໍລິສັດມີຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລໄດ້ຫລາຍ.

5. ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ (Return on Equity ຫຼື ROE)

ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກຜູ້ຖືຮຸ້ນສະແດງເຖິງ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລຈາກສ່ວນຂອງຜູ້ຖືຮຸ້ນ (ສ່ວນຂອງເຈົ້າຂອງ) ເປັນການວັດແທກຜົນຕອບແທນຕໍ່ທຶນທັງໝົດຂອງບໍລິສັດວ່າ ໃຫ້ຜົນສະເລ່ຍໃນລະດັບໃດ. ຄ່ານີ້ສູງສະແດງວ່າຜູ້ຖືຮຸ້ນ (ເຈົ້າຂອງ) ມີໂອກາດໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນສູງ.

ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ ມີສູດຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

$$\text{ROE} = \frac{\text{ກຳໄລສຸດທິ}}{\text{ສ່ວນຜູ້ຖືຮຸ້ນ}}$$

ບັນດາອັດຕາສ່ວນທີ່ໄດ້ນຳສະເໜີມາຂ້າງເທິງນີ້ ຖືວ່າເປັນອັດຕາສ່ວນທີ່ສຳຄັນ ທີ່ເຄີຍໄດ້ເຫັນຢູ່ເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງເຊື່ອວ່າ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ນັກລົງທຶນໃນຮຸ້ນ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຄວາມໝາຍ ແລະສາມາດຕິດຕາມຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ ໄດ້ດ້ວຍຄວາມເຂົ້າໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ. ເຖິງຢ່າງກໍຕາມ, ກໍຂໍແນະນຳໃຫ້ນັກລົງທຶນ ໝັ້ນສຶກສາຫາຂໍ້ມູນອື່ນໆ ເພີ່ມຕື່ມ ເພາະຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ການລົງທຶນມີຄວາມສ່ຽງ ແຕ່ນັກລົງທຶນສາມາດບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງໃຫ້ໜ້ອຍລົງໄດ້ ດ້ວຍການສຶກສາຂໍ້ມູນກ່ອນການລົງທຶນ.

ດຣ. ເທບສະຫວັນ ກິຕິຍະວົງ, ບໍລິສັດຫຼັກຊັບ BCEL-KT